

# FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG,

Megjelen minden szerdán és szombaton este  
Kéziratokat vissza nem adunk.  
Szerkesztőség: Wekerle-tér 502.

Felolvasó szerkesztő:  
Dr. Buza Barna.

Szerkesztőtárs:  
Rosner Imre

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona,  
negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.  
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502  
Hirdetéseket a legutóbbi árban közölünk.

## A középbirtokos és a falusi élet.

Írta: **Wiczmány Ödön.**

(Befejező cikk.)

Szerintem az nem feladat, hogy a középbirtokos részére a vagyon megmentessék, ő pedig birtokától távol sem mint gazda (példával és tanácsal), sem mint állampolgár (nemzeti érdekeink képviselőjeként) saját otthonában, saját birtokán, rendeltetését betölteni ne tudja.

A középbirtokososztály támogatását, esetleg talpraállítását csak akkor tartom üdvösnek és hasznosnak, ha az falusi birtokán lakik, azt maga kezeli. Hogy a középbirtokos a falusi életnek megtartassék, azt nemzetgazdasági és nemzetiségi szempontból egyaránt hazánkra nézve oly fontosnak tartom, hogy e célból, az államnak még áldozatoktól sem lenne szabad visszariadnia.

Ezen körülmény az örökösödési törvényben is a gazdaságban maradó és a mezőgazdasággal foglalkozó örökösre nézve előnyösen kombinációba lenne vehető.

Meg vagyok róla győződve, hogy hazafias, erős falusi — talun lakó — középbirtokos osztály nélkül, hazánk, nemzetünk éppen oly vesztélyben forog, mint amiként a köznépek a városokba, Amerikába Romániába s máshová való elszéledése, anyagi tönkrementes folytán a gazdasági katasztrófától kell félnünk.

De aki a falusi élet számos bajával, megpróbáltatásaival, nélkülözéseivel és áldozataival ösmerős, az természetesnek és érthetőnek fogja találni, hogy egy intelligens, a műveltség magasabb fokán álló embernek falun csak akkor lehet maradnia, ha ott életfeladatán kívül (amelyben tőkét, munkáját, tudományát és szorgalmát tisztességes uton, előnyösen értékesítheti) a társadalmi s a közéletnek is legalább csekély áldozatokat hozni és intelligens embernél nélkülözhetetlen szórakozásokban is részt venni, módjában lehet.

Ellenesetben rabjává lesz vagyónának és vagy paraszttá válik, vagy unottan odahagyja vagyonát. Városba megy, lesz belőle bankdirektor, vagy megyei diurnista. Ekként keletkeznek a pusztá udvarok. Első ízben következik a bérlet, utóbb a kizsartolt föld bérlet is alig kap, tehát eladóvá lesz

ha még lehet, szabad kézből, ha pedig a baj már magasra nőt: megütik felette a dobort!

Annak, hogy a középbirtokosok a falusi életnek megtartassanak, két előfeltétele van. Első és mindenekfelett áll az, hogy a birtokosnak legyen a gazdálkodáshoz passiója és a munkára erős elhatározása.

Az ily jellegű középbirtokosokat a falusi lakáshoz és mezőgazdálkodáshoz való passiójukban, külső előnyös körülmények által, az állam feladata megerősíteni

Mint mondám, egy intelligens, — falun lakó — mezőgazdát prémiumra tartok érdemesnek. De ha már prémiumot nem adhatunk, hozzuk létre, előnyére, azt, a mit tenni módunkban áll, amiről már évtizedek óta beszélünk, de a rossz idő mindig eltemette.

Egyik fontos feladat, mondhatnám éppen oly fontos, mint ahogy fontos az, hogy az állam biztonsága, szellemi, anyagi és erkölcsi gyarapodása megszilárdíttassék, de soká nem is halasztható, a mai adminisztráció és a közgazdasági állapotok gyökeres átalakítása.

Különösen a pénzügyi adminisztráció bajain kell mielőbb segíteni. De nem elég törvényt alkotni, mert a törvény holt betű, annak a végrehajtása az élet. A legjobb törvényt, mit sem ér, ha nincsen jól végrehajtva. A törvények végrehajtása felett, a kormányának főispánjai és alantasabb közegei utján őrködni a legeminensebb feladata. Mielőbb meghonosítandó a törvény iránti bizalom. Meg kell szoktatni a népet és a közsegeket egyaránt a törvény iránti tiszteletré. A közsegeknek minden méltatlan zaklatástól, visszaéléstől s igazságtalanságtól tartózkodni kell, hogy példát szolgáltatassanak a népnek, amely gondozásukra bizatott.

A falusi embernek igazságos elbánásra, nyugodt, méltatlan zaklatástól ment existenciára oly nagy szüksége van, hogy ezek nélkül a rossz (mindennap rosszabb) cseledek, a rossz és drága munkások között, az elemi csapások, az idők viszontagságai által bőven meglátogatva, a középbirtokos egy oly szerencsétlen, küzdő alaknak tűnik fel, akire csapásként nehezül a szerencse, hogy őt a sors, egy falusi, aránylag nagyértékű földbirtokkal megajándékozta.

Nem kevésbé fontos és el nem odázható feladata az államférfiaknak hogy komolyan számoljanak azon körülménnyel, hogy a falusi középbirtokos, terheit el nem viselheti.

Az állami adók és a számméltó pótdadók és illetékek, mielőbb revideálандó és leszállítандó.

A köztudatba már átment dolgok nem ismétlendők, elég ha reámutatok, hogy a földbirtok olcsó hiteléről és a netaláni terhek convertálásáról gondoskodni, mert forgó tőke nélkül gazdálkodni nem lehet, sürgős feladat.

Végül a termények árának öregbítésére, alkalmas módok és eszközök, célszerűen és igazságosan — de sok hesitáció nélkül — életbe léptetendők.

Mert a mai termény árak mellett gazdálkodni lehetetlen. Középtermetés alig fedezi a kiadásokat, jó termés pedig ritkán van.

Már pedig deficitell gazdálkodni hazafiságnak sok. önfentartási célból oktalanság.

A falusi gazdákat, legyenek azok középbirtokosok, vagy kis emberek, olyan közelről érdeklő dolgok ezek, amelyek hiánya okozza az elégtelenséget, a nyugtalanságot, az otthon elhagyására esetleg végleges elköltözésre való beteges s nem legyőzhető vágyat.

Az átalakulás már előhaladott stádiumában, nem kicsinylendő, sürgős feladatnak tartom, az elpusztult és pusztulóban lévő középbirtokos osztály helyettesítéséről, illetőleg, pótlásáról is gondoskodni. Aki nem akar élni, azt életben megtartani képtelenség, de nem is lehet cél.

Az elpusztult középbirtokosok helyét legalkalmasabban foglalhatnák el, a hazafias — iparkodó — intelligens magyar gazdatisztek.

Az ily gazdatiszteknek, némi vagyont feltételezvé nálók, állami kedvezmény mellett lenne egy-egy középbirtok, hosszú 35—40 évi idő tartamra haszonbérbe adandó. A birtok nagyságát, a haszonbér idejét és feltételeit törvény szabályozná. Ennek részleteivel azonban nem foglalkozom.

## Változás Zemplénnvármegye főispáni székében.

A fővárosi sajtó az utóbbi napokban meglepetésszerűen újból emlegetni kezdte Molnár István főispán távozását, és gróf Hadik

Béla kineveztetését. Nem akartunk e közleménynek hitelt adni, mert ez a hír már annyiszor felmerült és a vége mindig a főispán maradásra volt, úgy, hogy ezt a hírt amolyan délibábnak kezdtük már tekinteni.

De most mégis valóságunk bizonyul. A Molnár István felmentéséről és Hadik Béla gróf kinevezéséről szóló királyi kézirat a hivatalos lap egyik legközelebbi számában fog megjelenni.

Reméljük, hogy ez a változás meg fog felelni a miniszterelnök programjának, mely a szabadelvű és tiszta kormányzáson alapul. Mi szívesen hiszünk az új rendszer politikai tisztességében és azért reméljük, hogy a főispáni széken bekövetkezett változás biztosítéka a tiszta képviselőválasztásnak, valamint a jog, törvény és igazság új aerájának, sokat szenvedett Zemplénnvármegyénk igazgatásának egész vonalán.

Kétségtelen, hogy Molnár főispán nyugolomba vonulása most valóságos meglepetés. A múlt hónapban Szell Kálmán miniszterelnök nem akarta a lemondását elfogadni, hanem arra kérte, hogy még vezesse a képviselőválasztásokat. Ez különösen a megyebeli országgy. képviselőké együttes fellépésének volt eredménye, kiknek érdeke a főispán maradását kívánta, mert az ő kezéből olcsóbban és biztosabban vették újból a mandátumhoz jutni. Megnyerték céljuknak az Andrássyakat is és így sikerült a főispánt egyelőre maradásra bírni. Hallottunk — még pedig jó forrásból — más okról is, mely ennél a sikernél közrejátszott. A miniszterelnök ugyanis kellő formában közölte Molnár főispánnal, hogy ha a választás előtt megy, királyi kintetésre nem nyújthat kilátást, illetve biztos ígéretet. Ellenben a képviselőválasztások utáni időre — igen. S mert a főispán 19 évi szolgálat után működésének legfelső méltánylása nélkül állását elhagyni nem óhajtotta, ez is hozzájárult távozásának elhalasztásához. — (Emlegetek — megyei körökben — a valóságos belső titkos tanácsosságot is, és a »Kegyelmes Ur« titulusáért bizony érdemes még egy választást »megcsinálni«.) Így történt, hogy pár héttel ezelőtt a főispán állását szilárdabbnak híresztelték, mint valaha. Akkor fog menni, amikor nekik tetszik stb.

\* Molnár hívei az ő lelkes szabadelvűségének feldicsőítésére arról is tudnak, hogy e miatt az udvarnál nem „gut angeschrieben“ József fők. előtt ugyan az egyházpolitikai viharok idején azt a nyilatkozatot tette, hogy helyén volna, ha az udvar a papok agitációját meggátolná. Ezt a fők. rossz néven vette tőle. Erre előz a »Zempléni Hírlap« utolsó vezércikkében. Ezenkívül írt volna Molnár István hasonló értelmű levelet egyik magyar érzelmű udvari hölgyhöz és ezért a levelet szintén neheztelének az udvarnál.

**MEGÉRKEZTEK**

friss töltésben az összes kül- és belföld természetes ásványvizek.

KAPHATÓK: Malártsik György

fűszer, esemege, gyarmatáru és ásványviz kereskedésében.



Sime — egyszerre megváltozott a helyzet. Mindenki, aki a kulisszák titkaiba beavatva nincs, meglepetve kérdi: hogyan és miért történt? Molnár magától megy-e most vagy a kormány gondolta meg magát? Itt az előbbi hír forog azzal a magyarázattal, hogy Molnár István a kormány közt és köze a liszki mandatum betöltése körül, Molnár Béla elejtése által felmerült lényeges differencia miatt távozik.

Mi jobban szeretnők, ha nem személyi, hanem elvi okokra kellene, lehetne a fontos változást visszavezetni, mert mi nem személyek ellen vagy személyekért, hanem a nemzeti vagyélet igazsáért küzdünk.

A közeli jövő fel fogja deríteni a kulisszák titkait is és azok a fejlemények, melyeknek Zemplénmegye fog színhelyül szolgálni, leszen legbiztosabb próba köve a Széll Kálmán államférfi jellemének, hitelének.

Május 1.

**A Kossuth szobor bizottság ülése.** Hétfőn április 29-én tartották a gyűlést. Ott voltak: id. Mechner Gyula, Dr. Hornyay Béla, Dr. Schön Vilmos, Fejes István, Widder Gyula, Dr. Lacsay László, Nagy Barna és Dr. Kovács Gábor.

Mingyárt az elején, szomorú hirt közölt az elnök. A belügyminiszter nem egyezett bele, hogy a megyei letéteket ezután is összesítve kezeljék s így kamataikat a szoborra fordítani nem lehet. A megszavazott 20000 koronára más fedezetről kell gondoskodni.

A bizottság nem akar pótdadót vetetni, hanem azt javasolja a megyének, hogy hívja fel a községeket, hogy évenként a községi pótdadó 1 százalékának megfelelő összeget vegyenek fel a szobor előjaira a költségvetésükbe. Így 3—4 év alatt reméli a 20000 koronát összegyűjthetni.

Azután megbízták Dr. Hornyait és Widder, hogy dolgozzanak ki a gyűjtés módjaira javaslatot.

Már most felvetették a vidéki helyi bizottságoknak, a házról-házra való gyűjtésnek, népnepnek, tárgysorsjátéknak eszméjét.

Egyebet nem csináltak.

Helyszüke miatt, csak röviden jelezzük most, hogy nézetünk szerint ezen az uton a szobor ügye teljesen el fog posványosodni. Ez nem agitáció, ez tengődés.

Igaz, hogy kétségbeejtő a közöny, kétségbeejtő, hogy senki egy fillért nem ad. De ez Molnár István 19 éves uralma után nem is lehet másképp. Hanem mennél zülöttebb, lélektelenebb a megye társadalmá, annál lelkebb, buzgóbb agitációt kellene a bizottságnak kifejteni, ha komolyan akarja a célt. S ennek nyomát se látjuk.

A mi pedig a 20000 koronát illeti, abból így nem lehet semmi. A községek ha akarják, adnak, ha nem akarják, nem. S amit a községek adnak, azt nem a vármegye adja. Hisz a községeket úgy is felakarták kérni még külön az adakozásra.

A megszavazott összeg megadásához a vármegye becsülete van köze, annak meg kell lenni, akárhol veszik is. Nem értjük, miért fájnak úgy a pótdadótól? Ha nem sajnálták a tisztviselők fizetés emelése miatt, a hódoló diszfelvonalas parádéja, a megyei urak cifra uniformisának költségei miatt pótdadót terhelni a közönséget, miért sajnálják egy most, mikor a legnemesebb célra lesz ez a pótdadó? Azt hiszik, akad csak egyetlen olyan hitvány ember is a vármegyében, aki zúgolódni fog

amiatt, ha a Kossuth szobrára pár esztendőig egy perccel több adót fizet?

És ha a községek a költségvetésből adják, hát végeredményben nem pótdadó az is? Hát minek akkor bujkálni, mért nem rukkolkolnak ki vele őszintén?

Az idő sürget. *Annak a szobornak 1902. szeptember 18-ára készsen kell lenni.* — örök szegény lenne Zemplénre, ha nem készülne el.

S ha megessék ez a szegény, első sorban a szoborbizottság tagjai lesznek érte a felelősek.

**A »Hazánk«-nak.** A Zemplénmegyei gazdasági egyesület dolgoiról cikkezett néhány hét előtt t. fővárosi lapársunk, jelezve, hogy a legközelebbi közgyűlés az egyesület vezetésében a sok jogos elégedetlenség miatt változást fog előidézni. A közgyűlés április 25-én megtörtént. A »Hazánk« erről megemlékezett ugyan, de csak annyit közölt, hogy a közgyűlésen az elnökség jelentését és számadását helybenhagyták. A tisztújításról egy szóval sem emlékezett meg. Pedig ez a fő. Mert a gyűlésen nyoma sem volt az elégedetlenségnek. Ha éppen muszáj árnyalatokról beszélni, hát ott volt a gr. Mailáth-léle árnyalat is. S éppen maga gróf Mailáth József adott kifejezést az elnökség iránti bizalomnak. A tisztújítás egyhangulag ment végbe és maradtak a régiek Ennek konstataálásával a »Hazánk« tudósítója adós maradt. De a tények igazolták, hogy a mi közleményünk, a mi állásfoglalásunk e kérdésnél is helyes, mert pártatlan volt.

### Községi ügyek és a függetlenségi párt-elvek.

— Április 29.

A függetlenségi politikai párt tagjai elveikkel jönnek összeütözésbe, a politikai pártprogrammal összeférhetetlen dolgokat eszelnek, ha község-kormányzati ügyekben a miniszteri hatalomhoz folyamodnak, felebbeznek. Ezt a tételt hangoztatta dr. Szirmay István a városi közgyűlésen a fizetési pótlék tárgyalásakor és ennek a tételnek védelmére írta lapunk fel szerkesztőjéhez hasabjainkon közölt levelet, melyben a hevesi ügyre is hivatkozott.

Megvilágítottuk a két hevesi esetet és hitünk szerint minden elfogulatlan olvasó előtt megbizonyítottuk, hogy abból dr. Szirmay ur álláspontját támogató következtetést vonni nem lehet.

Hatra maradt még másik fontos érvenek megcáfolása, t. i. az, hogy a függetlenségi párti polgar, ha önkormányzati határozatok ellen a miniszteri hatalomhoz fordul, politikai álláspontjától tér el, még pedig azért, mert az érvényben levő községi és megyei törvényekkel ellen az országgyűlési függetlenségi párt annak idején heves küzdelmet folytatott.

Intelligenciánknak e kiváló tehetségu tagja nem fejtette ki szabatosan, hogy azt is következetlenségnek tekintik-e, ha városi határozat ellen a vármegyéhez appellálnak? De azt hisszük, hogy ha egyszer a többség akaratának tiszteletéről, az önkormányzat szoros feltéséről van szó, akkor a vármegyének beavatkozása is mar sérelem kell, hogy legyen. A megyei közgyűlés vagy közigazgatási bizottság, mint dekretált II-ik fórum, belátása szerint megerősíti vagy megváltoztatja az elsőfoku határozatot. De aki a vármegyéhez fordul, az a határozat megváltoztatását óhajtja elérni. Már pedig

dr. Szirmay ur maga is ott volt azon 143 polgar közt, kik a fizetésemelésre vonatkozó nov. 23-iki városi határozat ellen a vármegyéhez felebbeztek. Miért felebbezett? miért nem respektálta a városi önkormányzatot, a képviselői gyűlésen jelenvoltak pillanatnyi többségének akaratát? mert a határozatot rossznak, károsnak találta és megsemmisítését kívánta keresztülvinni. A vármegyénél ez nem sikerült, ezt a mai viszonyok mellett nem is remélte senki, mert azt csak nem képzelte bárki is, hogy az elő-halott meggyűlésen ugyan azok lévén a szavazók, kik a városi zöld asztalnál határozta, azt a saját maguk határozatát megdönteni fogják. De jobb, igazságosabb és helyesebb lett-e a városi határozat a megyei zöld asztal ílyetén határozata által? megszűnt-e ezután az orvoslás keresésének oka és szűksége? Természetesen nem. Felebbeztek tehát a III-ik fórumhoz. A felebbezők közt ott volt-e Szirmay ur is? nem tudjuk; lehet, hogy kérték az aláírását és ő megtagadta, — lehet, hogy nem volt alkalma megtagadni. De tény, hogy az újabb felebbezők közt is voltak függetlenségi párti polgarok, akik a felebbezéssel elérték, hogy a miniszter nekik (tehát eredetileg Szirmay urnak is) adott igazat. A miniszteri leiratnak jelentősége nem a rendelkező részében, hanem az indoklásban rejlik. A miniszter nem hatalmi tényít fejtett ki, hanem a felsorolt indokokkal felvilágosítja, utba igazítja a városi önkormányzatot, hogy helytelen ösvényen haladt a fizetésemelés elhatározásával. A miniszteri leirat indokai ellen lehet-e, tudnak-e cáfoló érveket felhozni? Nem. Hanem mit mondanak azok, a kiknek nem tetszik, de a miniszteri hatalomnak erős hívei? Berzenkedéssel szeretnének felelni. Ez a mi házi ügyünk, miniszter ur, ebbe neked beavatkoznod illetlenség. Ha minélkünn, városi atyáknak, így tetszik eljárni. ez a mi dolgunk, ez domesztikus kérdés, — ehhez neked nincs közöd. Azért is — döngöl! A fizetésemelés sorsa nem biztos, de megmutatjuk mégis, hogy mi vagyunk az urak a portánkon, és nem tágítunk. Prédikálhatsz, miniszter ur, amennyit tetszik, — megszavazzuk ugyanazt az emelést pótlék címén.

S ha ez ellen függetlenségi polgar újból a miniszterhez fordulna, ezt elfeladásnak lehetne bélyegezni? Azért, mert azt a törvényt, mely a miniszternek a döntés jogát megadta, a függetlenségi párt ellenezte volt?

Jóka egyik regényében leírja a német időnek egy magyar alakját, ki lemond minden élvezetről, perről stb. mert nem akar trafikot, bélyeget fizetni, az új módíról tudni nem akar.

Ilyen alakká kívánánk varázsolni a függetlenségi párt híveit, kiknek e szorított minden tünni és elszüvenni kellene, a mit az u. n. önkormányzat tesz.

A függetlenségi párt ellenezte az igazságszolgáltatásnak a vármegyétől való elkülönítését. Tehát függetlenségi pártíveknek nem volna szabad a kir. bíróságokhoz fordulni?

A megyei mérnökötök államosították. Tehát nem szabad az állampolitikai hivatalokhoz fordulni?

A választott tisztviselői állások egy részét már eddig is kinevezés útján töltik be, a megyei községek másik részét legközelebb fogják államosítani. — De senkinek sem fog eszébe jutni, hogy ezeket a hivatalokat kerülje, hanem a létező rendhez — bár annak megváltoztatására törekedhetik — egyelőre alkalmazkodni fognak.

Polgári házasság ellenzői sem itélik el magukat coelibatusra, hanem mennek az anyakönyvvezetőhöz. A függetlenségi párt nem szavaz meg egy fillért sem a közös ügyekre, de azért követeli hogy a közös kiadásokból az általa perhorreskált kvóta arányában Magyarország iparát és kereskedelmét támogassák. Murr ez a kvótaszertű részesedés a létező törvényből folyik, ezzel a törvényvel vonja felelősségre a kormányt.

A függetlenségi párt létalapja és célja a 61-es kiegyezési törvény meg-

döntése. De azért ugyanennek a törvénynek segítségével akarja kivívni az önálló vámtérséget. Van a törvénynek néhány paragrafusa, mely e célra alkalmas. Hivatkozni hat reá, igénybe veszi, és harcol vele, mert így használni vél a nemzeti közjóknak.

Csak a városi és megyei önkormányzatnak saját hatáskörében tett intézkedései ellen ne volna szabad a létező törvényben erre felhatalmazott III-ik fórumhoz folyamodni? azért, mert ez a fórum »minisztérium« címet visel és nem »közigazgatási bíróság«-nak hívják? A közíg. bíróságot, mint a jogorvoslatot keresők ügyeiben itélkező független intézményt sohasem kifogásolta a függetlenségi párt, sőt ennek helyes szervezését sürgette is. Hát azért, mert ennek a hatáskörét a községi és megyei autonomia számos dolgaira még ki nem terjesztették, inkább bele kellett nyugodni mindenbe, ha még oly rossz és káros is, csak hogy a miniszternél ne keressenek igazságot?! Ez lehetetlenség, mert az önkormányzat intézésének egyszerű kiszolgáltatása volna.

Magunk is, lapunk is őszinte, igaz hívei vagyunk a függetlenségi pártnak, melynek elveihöz szilárdul ragaszkodunk. Célunk és óhajunk ezen elveknek a közéletben, a közszellemben való terfglalása.

S éppen pártuségünkben folyólag kísértük különös figyelemmel a város önkormányzatát. Szemünk és lelkünk előtt lebeg Kossuth Lajos tanítása, melyet a függetlenségi párt számára éppen terfglalása érdekében több ízben, de főképp az 1874. áprilisában hívéhez,

Helyi Ignácához írt levelével adott és melyet m. é. december 8-iki számunkban szöszierint reprodukáltunk. — Ebben arra oktatja és buzdítja a pártot, hogy ha a népet meg akarja nyerni, érdeklődjék melegen minden ügye iránt a községi, megyei és társadalmi téren egyaránt, — iparkodjék a polgárság anyagi érdekeit védeni, mert a zseb iránt a legérzékenyebb. — S ha látni fogja a polgárság, hogy hol talál igazi támogatást és pártolást, oda fog huzni.

Az utolsó 3 évtizednek örök-szomorú jellege éppen abban rejlik, hogy a politikai pártérdekek minden módot és eszközt szentesítettek, amely a párt uralom fennmaradásának támogatására szolgált. Így lett a magyar közigazgatásból pártoskodó közigazgatás, melynek nagy létráján felülről lefelé sokat elnéztek, eltűrték, eltusoltak csak azért, hogy a gépezet politikai célokra kapható és feltétlenül használható legyen.

Ennek az iránynak és szellemnek a szüleményei a létező községi és megyei törvények is, melyekkel kiterjesztették a központi kormányzat, valamint főispáni s egyéb expositurának hatalmát; megcsontították az önkormányzatot és amit belőle meghagytak, eléktelenítették a fel nem ismerhetőség. Az uralkodó szellem hatalma alá került mindent és teljesen megrottotta a magyar közigazgatást. Harcolt ez ellen függetlenségi párt, igaz, de az el-elentábor mit mondott eddig erre? Azt, hogy a közigazgatás rosszaságának az autonomia maradványa az oka. Ha a minisztert felelősségre vonták, így felelt: »Mit akartok tőlem, tehetek én róla, hogy az autonom vármegye rossz?! Nem én választottam a tisztikart, nem én őrzöm ellen. Ez a vármegye joga és feladata. Szeretném respektálni az önkormányzatot s így orvosolni a bajt, de hát nem lehet, a foltozás mit sem ér. Belátom már magam is, hogy itt csak gyökeres orvoslás segít. Ha azt akarjátok, hogy én felelős legyek a közigazgatás minden dolgaiért, akkor adjátok azt egészen kezem hatalmába! Államosítás jövel a rövid, de találó esetetelése annak a folytonos csésnek, melyet az uralkodó kormánypárt az önkormányzat és államosítás közt lejtőn 25 éven át tanusított. Ezzel a felújított bárány és farkas mesével jutott az államosítás stációjára. De utközben rányomta a közigazgatásra a magas szellemnek bélyegét, melyt már letörülhetetlennek kezdünk tartani.



A régi rendszer esimboraszoja, a Bánffy-uralom, elvett majdnem minden kilátást egy szebb jövőre. Éreztük ezt Zemplénnegyében is évek-évek óta keservesen. Egyszerre csak beköszöntött egy új rendszernek hirdetői a Szeill Kálmán miniszterelnöksége. Új rendszert ígért, a jog, törvény és igazság uralmát. Új szellemet hirdetői a központban, melynek onnan át kell hatnia az összes perifériákra. S ha van olyan periféria, mely ellenkezőnek vele, ott lézen a nagy seprés. Ezért tartotta fenn magának a terhes belügy-miniszteri tárcát. Ő be akarja bizonyítani, amit Kossuth Lajos tagadásba vett, — hogy az 1867-iki alapon igen is lehet üdvös és jó, tiszta és termékeny belügy. Azt sem hirdette, hogy feltétlenül össze akarja törni az önkormányzatot. A közigazgatás megjavításánál nemcsak lehetőleg kimélni kívánja az autonómiát, hanem azt bizonyos irányokban fejleszteni, életképessé tenni óhajta.

Szeill nem akar kifogásokkal vitetni, a felelősség elől. Ellenkezőleg — azt hirdeti: Jertek hozzám, akinek oka van panaszra. Megvizsgálom és a jog, törvény, igazság szellemében megörvösölöm. Ő állja a felelősséget — csak adjanak időt, míg szellemével áthatja a perifériákat.

Amikor így beszél egy miniszterelnök, mellőzheti-e a közigazgatás szellemén annyiszor panaszkodott függetlenségi párt — a próbatételt?

Az, hogy a vármegyei intézmény jelen alakjában és az eldöntött közszellem mellett fabatkát sem ér, erős köztudat. Az önkormányzat ezen fontos szerve — mert megfontolt erre céloztak — igazán diszkreditálta önmagát.

De Szeill Kálmának adott szava be nem váltásért, a tehetetlenség szemére hányani nem áll pártunknak jogában — kellő próbálás nélkül.

Sőt a függetlenségi elvnek, az önkormányzat felállításának érdeke meg kívánja, hogy a mostani rendszernek minél több mód és alkalom adassék bebizonyítani, hogy szavát tettekre felváltja-e, tudja-e felváltani?

Az autonómia — elismerjük — a szabadság egyik intézménye. De pl. azt, hogy az időnkénti képviselőtestület pillanatnyi többségének (hiszen a legtöbb esetben nincs is a határozatképesség a megjelöltek számához kötvé) akarata minden felülvizsgálat kizárásával és inpsé közkötelező legyen — ezt az autonómia elve és lényege nem kívánhatja. Sőt ellenkezőleg: a törvénynek ama intézkedése, hogy minden határozat a polgárság ellenőrzése, felelősségi joga alá van helyezve, teljesen megfelel annak az elvnek, hogy a nép kormányozza önmagát. Ha az 1867. óta kifejlesztett közszellem és kormányzat a vmegyét meg nem hamisította volna, még lehetne szó arról, hogy ennél tovább ne menjünk. De azt csak nem tagadhatja senki, hogy a vármegye üres vázá lett. Magunk is jobb szeretnők, hanem a kormány volna a III-ik vagy IV-ik instancia, de ha egyszer a létező állapot ilyen, ehhez alkalmazkodni kell annál inkább, mert a kormányhoz a hozzája kerülő panaszok, felszólalások alapján lehet csak beavatkozni és esetről-esetre direktívát adni a saját szelleméről a helyi igazgatás számára. Csakis így tudhatja meg: áthatotta-e a saját szelleme a perifériákat?

Különösen szükséges ez Zemplénnegyében, mert területén a közigazgatás a Tisza-Bánffy rendszer valóságos hossz-és keresztmetszetű bizonyult, csak hogy a nép magába fojtotta a sok keserűséget. A közszellemet mindenféle gyarló eszközzel elaltatták, panasz, felszólalás innen a legeslegtrákból esetben került a kormány elé (megengedjük, hogy bizalom híján is) s ez azt a látszatot kelthette, hogy itt a nép a közigazgatással teljesen elégedett. Pedig dehogyan volt elégedett, csak Varsó körül minden csendes volt.

A Szeill-kabinet, ünnepes biztatásai szerint, nem reflektál a tisztviselői politikai szolgálataira, sem egyéb párt szolgálataira, melyek a tiszta képviselő-

lőválasztást, a nép politikai akaratának meghamisítására vezetnének. Igéri, hogy ilyen érdemek szerzését tűrni nem fogja, nem lesz tehát, mit jutalmazzon elnézéssel, kimélettel.

Kétségtelen feladata tehát a függetlenségi pártnak a próbatétel. Remélheti a sikert vagy lehet szkeptikus: egyre megy. Ha szkeptikus a Szeill Kálmán ígéreteivel szemben, mit sem veszít vele, sőt nyer, mert bebizonyul ebben is, mint annyi másban, a Kossuth igazsága, hogy a 67-es alapon még jó belkormányzat is lehetetlen. Ha pedig Szeill bújítja ígéreteit, nyer vele a nemzet, mert megjavul a közigazgatás, mely a bölcsőtől a sirig nyomról nyomra érinti a polgárok érdekeit.

Nem mondjuk mi azt, hogy a függetlenségi párt, mint ilyen elegyedjék az autonóm ügyekbe. Ellenkezőleg. Helyi ügyeket nem kell pártpolitikai szempontból nézni. De a kormány-párt igenis ebből a szempontból nézte eddig és nézi nálunk most is. Az öszszetartás, a tussolás, a kimélet és az ellenvélemények üldözése itt pártpolitikai tekinteteken alapul, melyeket helyi kikkérdék súlyosbít. Ez a mi meggyőződésünk és azért harcolunk ellene.

Lehet valakinek más a meggyőződése, tarthatja helyesnek és jónak azt, amit mi helytelennek és rosznak mondunk, de a függetlenségi pártból való tartozás senkit sem tarthat vissza attól, hogy egy rosznak vélt autonóm határozat ellen, addig is, míg teljes kompetenciájú és szervezeti közigazgatási bíróságaink lesznek, a miniszterekhez folyamodjék.

Sőt ellenkezőleg: a függetlenségi párt hivatok ez kétszeres kötelessége.

Abban a tárgyilagossá küzdelemben, melyet mi a helyi igazgatás terén folytatunk, megnyugtató nemcsak meggyőződésünk és lelkiismeretünk, hanem az ellentábor kebeléből már eddig is sokszor hallott megszólalás, hogy az általunk kifejtett ellenőrzés helyen van és szűkség, habár nézetünket és álláspontunkat nem is osztják minden betűjökben.

Mi ezt a terhes feladatot nem azért viseljük, mert függetlenségi párt érdeke vezet, hanem mert félretéve minden politikai tekintetet, a népnek, polgárságnak veszélyeztetett érdekeit akarjuk általmani.

A városi tisztviselőkkel szemben sem harcolunk, mint személyes ellenfelek, hanem előbbre helyezük a polgárság közérdekét.

Szeill miniszterelnök és Günter államtitkár vannak legalább is oly belátással és jóakarattal a tisztviselők sorsá iránt, mint bárki Újhelyben. S ha még sem hagyhatták jóvá a tervezett fizetésemelést, ez csak a mi álláspontunkat igazolja; mely mellett még nem mondtuk el minden szavunkat.

Tiszta véletlen, hogy a helyi kormányzatnál általunk megtámadott kérdések közül éppen ez dőlt el leghamarább.

Hisszük és valljuk, hirdetjük és be fogjuk bizonyítani a fejlemények során, hogy az átszervekedést óriási megfizeti a mi polgárságunk, hogy óriási ennek az ára ugy pénzben, mint abban a szellemben, mely az átszervekedés ígért áldásai helyett városunk szerencsétlenségére fészéket megöröszítette, hogy önállóság helyett lenyűgözés, intelligencia és törvényes ellenőrzés helyett keleti megadás és kötelességmulasztás, jog, törvény és igazság helyett, jogtalanság, törvénytelenység és igazságtalanság maradt és bővebben lett a mi osztályrészünk.

A helyet, módot és eszközöket, küzdelemünk folytatására még határozottan meg nem jelölhetjük. Ebből elhatározásunkra tért engedünk bizonyos tényezőkhöz befolyásának. De gyenge tehetségünket edzi, majdnem egészen elhagyott lelkünket erősit az öntudat, hogy minden magánérdek nélkül, tisztán a közjóért téve eszelkedve, az igazság parittyakövével a legkisebb polgár is segíthet legyőzni a mi Goljátjainkat

Ne methy Bertalan.

## HIREK.

### Bubánat és geometria

—Április 30.

A »Zemplén« című félhivatalos lap vasárnapi száma gyászkeret nélkül bár, de annál gyászosabb hangon kezdődik. Elparentálja patrónusát, a megbukott főispánt.

Minden gyász tiszteletreméltó, s így mi is a legbiztosabb tisztelettel és részvétellel szemléljük a Zemplén mély gyászának ezt a poétikus megnyilatkozását. De a részvét legforróbb könnyei se tudták előlünk eltakarni azt, hogy a Zemplén hasábjában a gyász milyen meghatóan ölelkezik a tudományos fogalmakkal.

Igy szól ugyanis a főispánról a félhivatalos:

»Elérkezik a zenithez, ahhoz a legmagasabb tekintetű ponthoz az elliptikus életpálya, melyen az egyén immár... a pihenésen járta lelke tekintetét.«

Az ellipszis geometriai, a zenit csillagászati fogalom. Ezt a szomorúan szép hasonlatot tehát joggal nevezhetjük geometriko-astrofizikai, vagy astrofiziko-geometriai hasonlatnak.

A részvét könnyein keresztül is igyekeztünk megalkotni magunkban ennek a hasonlatnak lelki képét. Igyekeztünk elképzelni az egyént, anint elliptikus pályája zenitjén a pihenésre vágyik.

De felsültünk vele. Mert megkérdeztünk egy alsó gimnázistát, az felvilágosított, hogy az ellipszisnek és a zenitnek semmi köze egymáshoz. Az ellipszisnek nincs zenitje és a zenitnek nincs ellipszise. S az ember épp oly kevésbé állhat az ellipszis zenitjén, mint a zenit ellipszisében, vagy a kör nadirján, vagy a parabola markolatján.

Nagyobb bizonyosság okáért utána néztünk a dolognak a Lexikonban is, s ott a következőket találtuk:

II. Ellipszis, kerületék, zárt sík görbe melynek... minden pontjának két adott ponttól való távolságainak összege — vmely egyenessel.

II. Zenit, tetőpont, a felfelé meghosszabbított függőlegesnek metsző pontja az égbolttal... A horizontnak látható polusa...

Ezek után busan tűnődünk el a következőkön:

I. Hogy miért elliptikus az életpálya? S miért nem kör, parabola, dülény, ferdény, vagy más akarmicsodány? Mert utóvégre már sok mindent halottunk, de azt, hogy az élet minden pontjának két adott ponttól való távolságainak összege egyenlő volna valamely adott egyenessel, — még legmerészebb álmainkban se képzeljük. Pedig csak akkor volna az életpálya igazság szerint érdemes az elliptikus jelzővel való megüsztetetésre.

Végre azonban eszünkbe jutott, hogy ha lehet az élet olyan, mint a lánchid, mért ne lehetne olyan is, mint az ellipszis? És ezen aztán szeliden megnyugodtunk.

Annál fájóbb volt azonban a második probléma, nevezetesen:

II. Hogy miért akar az egyén épen a pálya zenitjén megpihenni?

A fent jelzett gimnázista ugyanis felvilágosított arról is, hogy a nap épp déli 12 órakor szokott a zenitén lenni, s akkor eszébe sincs megpihenni, hanem ahogy felmászott a zenitre, olyan szíven leballag megint, s csak mikor erőből a legmagasabb ponttól újra a földhöz ér, akkor nyugszik le.

A nap tehát a zenitnél ép a közepén van napi munkájának. Hogy lehet tehát az egyén annyira megfordított nap, hogy ő meg a zenitnél már lepihenjen? Hisz az olyan volna, mint ha valaki déli 12 órakor menne aludni. Ezt pedig már csak nem lehet rózzni Molnár Istvánra. Mi elég sok rosszat elmondunk már róla, de ezt még mi sem merjük állítani.

Ime, milyen keserves állapot az, hogy nekünk a részvét szomorú percében is ilyen problémákon kell a fejünket törnünk. Ez a tételődés még gyászunkat is rendkívül hátrányosan

befolyásolja, mert hisz a fejtörés és a gyász ép olyan kevésbé fér össze, mint az ellipszis és a zenit.

Arhimédész szent nevére kérjük a Zemplént, fejtse meg ezt a két kegyetlen rébuszt!

b. b.

### Hidrauliai sajtó.

— Epigramm. —

Annyi pénz van, hogy elég Volna tiz életedre.  
Hogyha meg nem haragudnál  
Kérnélek én csak egyre!

De te nemet intesz fejled —  
Kérlek mindenre mi szent:  
Égre, földre, csillagokra  
Mik ragyognak oda fent!

Reszkírozd meg ezt az egyet,  
De valahogy meg ne bánd!  
Reszkírozd meg kérlek szépen:  
Adj át egy pipa dohánnyt!

Eördögh Dániel

**Május hó elsajével új előfizetés nyílt a „Felsőmagyarországi Hírlap“-ra. Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, a kiknek előfizetése április végével lejárt, hogy a lap megrendelését minél előbb megújítani szíveskedjenek, nehogy a szátküldésben fennakadás történjék.**

— A kassai jogászok hazafisága.

Kassának, Rákóczi fejedelem egykori városának derék hazafias jogász ifjusága mozgalmat indított, hogy az ország összes jogakadémiáinak ez idő szerinti hallgatói közül azok, a kik a politikai függetlenség hívei, írásban és beszéltársukkal kötelezzék magukat, hogy ha az életbe kilépnek, akkor is Magyarország gazdasági függetlensége mellett fognak harcolni minden esetben. E tárgyban 50 jöghallgató megbízásából Neuländer Jenő értekezletet hív össze, amelyen erre vonatkozó indítványát fogja beterjeszteti. Az értekezlet határozatától függ, hogy az önálló vámtérület melletti mozgalom megindítására felszólítsák-e az ország összes jogakadémiáit.

— Mükedvelői előadás. A városi új színházban április 27-én, helybeli műkedvelők adták elő az »Egyetlen leány« című francia vígjátékot félház előtt. Amely hiány nem a sátorajajhelyi közönség részvétlenségében, hanem a rendezőség részéről tanusított — helytelen intézkedésben keresendő. — Zártkörűvé tették az előadást, személyre szóló meghívókat bocsátottak ki, de azért a meg nem hívottaknak is megengedték, sőt szívesen vették a megjelenését. »Fából csinált vaskarika«. Hát feltételezhető-e olyasm, hogy személyre szóló meghívók kibocsátása mellett tartott zártkörű előadásra meg nem hívottak tömegesen előjjenek? No de hát tanácsunkat nem kérétek ki, most — utólag — csak a mükedvelői előadás vizolására szorítokunk és kiemeljük, hogy e sátorajajhelyi mükedvelői csoport is derékul megállotta helyét és bizonyosan úgy mutatta be ezt a nehézkes, — mert elvenséget, szereptudást és pontos összevágó jeleneteket igénylő francia vígjátékot, — ahogy azt vidéki színészársulataink soha bemutatni nem tudják, mert cnyvi fáradságot, mügondot ók az előadás sikerére sohasem fordítanak. A mükedvelői előadásban részt vett leányok mindannyian igen jól játszottak és ezen első színpadi fellépésüknek a színpadi láz nem volt rajtuk észlelhető, ami jelzi, hogy derék, bátor nők fognak belőük válni, a nem messze jövőben. Szívesen kívánjuk! Nyevickey Gabriella k. a. szép játéktól még emelte volna, ha a Ratasinszkijéhez hasonló, vagy annak megfelelő maszket, frizurát alkalmaz... Hiszen neje volt, a maszket álarcot felvetette és a játék után természetes üde arca visszatért volna. — Kár, hogy Novák öcsém két betétet nem



alkalmazott a darabban, és pedig a darab végén, ahol a dolognak csattani kellett. Hi például ott a hol 'Peti' feltárta, hogy ötlet egy uhánus megszöktette. — Szumbalinszky pedig elmondja gyermekei előtt, hogy másodsor nőült, (5 nagy felnőtt leánya érdeke ellen) becsempészes a darabba egy hosszú hiháhus katonát és felöltöztetnek egy erős, dalias természetű, mennél vénebb és rutabb amazont, bárha azoknak egy szó szerepük nem lett volna is, a darab még csat tanóságban végződött volna. Nem telegkönyvi betétet értek, azok ritkák, a szinpad betétek mindennaposok. — Bár mind jól és kifogástalanul játszottak, a férfi műkedvelők közül színészi hajlam és ügyesség tekintetében kiemelkedtek: Novák, Kugler és Tariska urak, akik nagy szinpad otthonosságot és gauklerséget tanúsítottak, persze a leghosszabb szerepük is volt. A műkedvelői előadások meghonosításának barátja vagyok, mert ez — mint minden társulás összehozza, megismerteti az embereket egymással, edzi és társaságban elfogulatlan bátor fellépésre szoktatja a közreműködőket, terjeszti ápolja a hazai nyelvet, hazafiságot és néha pénz hoz össze jótékony célokra 'hasznosan mulattat'. Tisztelet a kivételeknek, de annyira szükséges ez a műkedvelők ködés, hogy gyakran csak itt és ily alkalomkor tanul meg az illető műkedvelő helyesen szabályosan, szótagolva beszélni, fordulatokkal tarsalogni, a műszavakba bele kapni, többször pedig a szinpad szereplés a külletben valóságá válik. Tudom, hogy ezekből is lesz egy két ilyen házasság, de aztán lakadalm legyen, mert:

Lakodalm nélkül  
Kötött házasságra  
Sohasem szállhat le  
Az Isten áldása  
Próbálja meg lással...  
— **Lelkészi beiktatás.** Vámos-Uj-falu községe, amely már egy év óta pap és tanító nélkül volt, az elmúlt vasárnapon valóságos örömmünnepet

ult. Ugyanis e napon iktattatott be hivatalába az egyhangulag megválasztott lelkes, *Koröskényi* István, volt ung-bécsi lelkipásztor. Az ünnepegy alkalomával nemcsak a helybeli, hanem a közelvidékről is, valálkülönbség nélkül, egybesereglett díszes közönség zsufolásig töltötte meg az Istenházát, amely alkalommal az új lelkes a töle megszokott lelkes és Istenhez emelkedő szónoklatával beköszöntő szent beszédet mondott, buzdítván a híveket valálkülönbségre, egyetértésre, az egyház és a haza szeretetére. Isteni tisztelet után, Abaházi József, ó-liszka lelkes, mint az egyházmegye által kiküldött tanácsbíró a gyülekezet előtt beiktatta hivatalába az új lelkeszt s megörzés végett átadta neki az egyház hivatalos jelvényeit, valamint a templom kulcsát. Ünnepegy után a lelkes vendégszerető házában társasébed volt, amelyen egy a helyi, valamint a vidéki intelligencia részt vett.

— **Postai kinevezés.** A kassai posta és táviráda igazgatóság *Vargovits* Vil-mát sókúti postamesterré nevezte ki.

— **Hangverseny.** A varannói intelligencia április hó 18-an az oveda helyiségében hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendezett, a mely miként Varannón rendszeres, ezuttal is fényesen sikerült. A tánc késő hajnali órákig eltartott, részt vettek a táncnál a sorozó bizottság ép ott idézö tisztjei s így táncosokban nem volt hiány. Jelen voltak: Dr. Simonovics Ignáczné, Bodor Gáborné, Gaál Sándorné, Margit, Sári leányaival, Pikna Vilma, Antalócy Antalné Margit leányával, Zselt-vay Ida, dr. Kasztner Morné, Bugovics Anna, Guseo Ferencné, Özv. Fü-zesséryné Berta leányával, Szankó Lászlóné Margit, Bella, Ella leányaival, Cséri Hermanné, Steiner Józsefné és nővére, Lehoczky Béláné, Oroszy Ist-vánné, Udvardi Victoriné, Pereszlényi Istvánné, Werner Gyuláné és még számosan. A közönség legjobb hangulatban meglegedéssel távozott.

— **Társas vacsora.** A helybeli pénzügyi tisztviselők közül 30-an, élükön Talapkovics Kornél kir. tanácsos pénzügyigazgató és *Mauks* Endre helyettes kir pénzügyigazgatóval, f. évi április hó 30-án bucsu este gyűltek egybe a Bock szálloda átermébe. Az Aradra kinevezett *Botka* István pénzügyi titkártól bucsuztak el, kit legelőször Talapkovics Kornél igazgató üdvözölt, meleg szavakkal. Majd *Kiss* Gábor fogalmazó beszélt az egybegyűlt barátok és a bucsuzott tisztelő hivatal társak nevében. Az ünnepegy és bucsuzó titkár meghatva köszönte meg az őt körülvevő szeretet, majd érzékeny bucsut vett tisztársaitól. A mulatság a legjobb hangulatban a késő éjféli utáni órákig tartott.

— **Uj szolgabírói járás.** A bodrogközi járásban mozgalom indult meg egy új szolgabírói járás alakítására Páezin központtal.

— **Üngylikosságy.** idb. Szathmáry József kis-toronyai lakos, akinek betöréses lopás miatt e hó 29-én kellett volna *Schweizer* János sátoralja-ujhelyi nagyszállodájában egy évi lakásra jelentkezni, a földi igazságszolgáltatás keze alól akként vonta ki magát, hogy más borát szomjuhozott gégejét 64 éves korában önközölög átvágta.

— **Vörös verekedés.** Mocsár községben a mult hó 21-én a falu ifjusága táncmulatságot rendezett, melyen a szomszédos Topolyán község fiatalsga is részt vett. Miként már ilyenkor szokas, a verekedésből is kijutott. A mocsáriak a topolyániakkal ez alkalommal oly háborut rendeztek, hogy a

mocsári fiatalsg egyik legerősebb tagjának, *Brunyo Mihálynak* a mulatság kicsibe mult, hogy életébe nem került, a topolyániak oly súlyosan összevisz-sza verték, hogy eszméletlenül rogyott össze. Orvosi kezelés alatt van s reménylik, hogy felépül.

— **A varannói telegkönyv helyiségei** teljesen készen vannak és a szükséges felszerelésekkel is el vannak már látva, úgy hogy a telegkönyvi hatóság ma már megkezdte működését. A hivatalos lap egyik legközelebbi száma közölni is fogja a telegkönyvi hatóság személyzetének kinevezését.

— **Halálos rugás.** Koleszár György bodrog-olaszi szőlőbirtokosnak a kocsisa, a mint szekérbe fogta a lovakat, azok egyike olyan erős rugást tett rajta, hogy a 'szegény ember pár órai kínlódás után szörnyet halt. A szerencsétlen halállal kimúlt koc-sist nagy részvét mellett tomették el.

— **A tyukszemfájásban szenvedő** emberiség figyelmét felhívjuk *Lazarovich* Sándor városunkban tartózkodó specialistára, ki már csak május 4-ig marad itt. Egy-két kezelés után a tyukszemet fájdalom nélkül úgy elpusztítja, hogy még helye sem marad. Bővebbet a hirdetésben.

**A szerkesztőség üzenetei:**

K. K. Tarcál. Valószínűleg legközelebb jön. Üdvözöljük.

H. Gy. Szinna. Küldeményeinek mindenkor örvendünk.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

**Kiadó raktárak.**

Andrássy-utczai 381. sz. ház udvara melléképületében **négy padozott, száraz,** üresen maradt magtár, bár mily raktárnak alkalmas, kiadó. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy tyukszem irtás 4 koronától 8 koronáig.

**Csak május 4-ig**

Nincs többé tyukszem. Nincs többé tyukszem.

**Egyedül elismert Európában Lazarovich Sándor tyukszem speciálista.**

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a

## tyukszem irtást

török methodus szerint **göskésszűlök segélyével gyökere-stől** minden fájdalom vagy vágás nélkül eszközlöm úgy hogy

**2 nap alatt teljesen eltűnik**

s nemcsak azon a helyen, hanem az egész lábfejen nem képződik. — Utasításom szerint örökké bársóny puha bőrt képez u. m. egészségi szempontból szolgál.

**Utasítás ingyen és egyszerű.**

**Fontos!** az általam keselt tyukszemtulajdonos előnyére kész vagyok díjazásomat 6 hónapig függőben tartani, hogy ez által közvetlen meggyőződés szeretessék, mikép azon helyen többé tyukszem nem képződik.

**Csak néhány nap tartózkodom itt**

Czim: **Magyar Király. szálloda** 11 szám alatt délelőtt 8—1-ig és délután 2—8 óráig

Kívánatra lakásra is elmegyek.

Kiváló tisztelettel:

## Lazarovich Sándor.

Nincs többé tyukszem. Nincs többé tyukszem.

Családoknál vagy több tyukszemnél jutányosabb

Minden veszély ki van zárva!

Minden veszély ki van zárva.

**Kávéház megnyitás.**

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy a

**»HUNGARIA«-kávéházat**

átvettem és azt **folyó évi május hó 1-én este** Dandás és Lukács zenekarával megnyitom.

Midőn ezt a n. é. közönségnek b. tudomására hozni van szerencsém, egyuttal értesitem, hogy főtörekvésem az leend, hogy mindig a **legjobb és legtisztább italokat** legszolidabban bocsássak a n. é. közönség rendelkezésére.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel:

**Weisz Jakab.**

Egy 8 lóerejű Ruszton—Prokop-féle jó karban levő

**Eladó eséplőgép.**

**cséplőgép**

jutányos árban eladó.

Hol? megmondja a kiadóhivatal.

**Bor eladás.**

1889. évi saját termésti valódi hegyaljai

**szamorodni és asszú bort**

üvegenként is eladok.

Szamorodni 3 K. 20 fil. Asszú 6 K. Asszú finomabb 10 K. literenkint.

**Lövy Adolf,**

könyvkereskedő S.-A.-Ujhely.